پاورقی (۴۴)

زن‌ها می‌روند

منبع: القبس . مترجم: محمدعلی عسگری

بن لادن

هنگامی که اسامه بن‌لادن تمایل پیدا می‌کرد یک شب را با آمال بگذراند، جلو همه افراد خانواده‌اش می‌گفت: «مایلم امشب تاماتیس بخورم. (یعنی تماته اما با تلفظ یمنی به معنای همان گوجه‌فرنگی) چون آمال همیشه این کلمه را به کار می‌برد. شیخ راشد برای ما توضیح داد: «یک سال با همسرم در آن اردوگاه ماندم. طی این یک سال پدر آمال یک‌بار برای دیدن دخترش به آنجا آمد. وقتی بعد از ۹ماه دخترش را دید از شرایطی که در آن زندگی می‌کرد، شوکه شد. حتی به او پیشنهاد داد تا به همراهش به یمن بازگردد. اما آمال به او با قاطعیت گفته بود زندگی در این شرایط ما را بهتر به مقصدمان می‌رساند. حرف‌های آمال پدرش را سخت عصبانی کرده و در نهایت به او گفته بود «این انتخاب توست. من برمی‌گردم و هرگز دیگر به اینجا نخواهم آمد!»

بعدها، ولید پسرعموی مال که در یمن زندگی می‌کرد، تصمیم گرفت به افغانستان برود. وقتی به آنجا رسید با صحنه حساسی روبه‌رو شد. اسامه پی برده بود که نجوا می‌خواهد برود. دو همسر دیگرش یعنی سهام و خیریه را هم مختار گذاشت که می‌خواهند بمانند و می‌خواهند بروند. اما آمال، آخرین همسرش اصرار داشت با او بماند. می‌گفت: «مایلم در کنار تو شهید شوم. تا زنده هستم تو را ترک نمی‌کنم.» اسامه وضعیت را برای همسرانش شرح داد و به آنها گفت: «هر لحظه ممکن است در معرض مرگ باشید.» اما آمال موضع خود را از همان اول روشن کرده بود. در مقابل پسرعمویش گفت: «من تصمیم نهایی خودم را گرفته‌ام.» آمال درباره دوران زندگی‌اش با اسامه می‌گوید: «در تمام دوران زندگی‌ام با او، اسامه گاهی آخرهای شب به خانه‌ام می‌آمد. بدون اینکه یک کلمه با کسی حرف بزند برای ساعت‌های طولانی روی تخت خوابش دراز می‌کشید.» او در آن زمان داشت به «پروژه بزرگش» فکر می‌کرد. ساعت‌ها می‌نشست و به‌جز اندک مدتی نمی‌خوابید. تنها برای مدتی که فراتر از سه‌ساعت نمی‌شد ممکن بود حرف بزند. آمال می‌افزاید: «اگر با او صحبت می‌کردم عصبانی می‌شد. برای همین او را تنها به حال خودش می‌گذاشتم.» درآن دوره اسامه به شدت خسته و نگران بود. برای همین از داروهای آرام‌بخش استفاده می‌کرد. تا به این وسیله بتواند بر اعصابش مسلط باشد. هفته‌ای یک شب را با آمال می‌گذراند. این امتیازی بود که فقط او داشت و بقیه زنانش از آن محروم بودند. از خوش‌شانسی سایر زنان بن‌لادن این بود که گاه یک یا دوبار برای شرکت در مراسمی به کابل می‌رفتند. آنجا می‌توانستند به همراه بچه‌هایشان پرسه‌ای بزنند. در این سفرها معمولا خودروهای مملو از گارد و سلاح آنها را همراهی می‌کرد. گاه نیز به دیدار عزت همسر ایمن الظواهری می‌رفتند. او با همسرش در محله وزیر اخبان‌خان زندگی می‌کرد؛ جایی که هیات‌های دیپلماتیک و وزارتخانه‌های افغانستان قرار داشت. آن دو در یک خانه زیبا و راحت که مربوط به دوران استعمار افغانستان بود، زندگی می‌کردند. به‌خصوص آنکه دختری داشتند که باید به نیازهای ویژه‌اش پاسخ داده می‌شد.

شروع دلهره

رفتن خانواده الظواهری از شهر قندهار یک تصمیم استراتژیک بود. از زمان حمله‌ای که در سال ۲۰۰۰ توسط یک فرد انتحاری علیه زیردریایی یواس‌اس‌کول آمریکا در سواحل یمن صورت گرفت، اسامه بن‌لادن تصمیم گرفته بود سازماندهی شبکه القاعده را از نو طراحی کرده و تخم‌مرغ‌هایی را که در یک سبد گذاشته بود، جدا کند. برای چند ماه، از دیدارهای بن‌لادن با همسرانش به‌شدت کاسته شد. آمال در این‌باره می‌گوید: «هفته‌ای یک بار یا حتی گاه سه‌هفته یک‌بار فقط به دیدن من می‌آمد. وقتی هم می‌آمد می‌گفت خسته است و با ملاعمر و رهبران طالبان مشکلاتی پیدا کرده است.» اسامه هرگز رفتاری را که ملاعمر با او در حیاط خانه‌اش داشت، فراموش نمی‌کرد. به نظر می‌رسید شمارش‌معکوس شروع شده است. آمال در این‌باره می‌گوید: «به من گفت بیم آن دارد که طالبان علیه او کودتا کند و بخواهد از شرش خلاص شود. ایالات‌متحده به آنها فشار می‌آورد تا از چنگ ما خلاص شود.» در ماه آگوست آن سال، هوای قندهار به‌شدت گرم و طاقت‌فرسا بود. آمال از این مساله رنج می‌کشید. او همزمان داشت انتظار تولد نخستین بچه‌اش را می‌کشید. شرایط بسیار سخت بود. ماموریت به اتمام رسیده بود و دقیقا در آن زمان بود که شیخ رشاد و همسرش تصمیم گرفتند از افغانستان بروند. می‌گوید: «من از آنها خواستم سلامم را به خانواده برسانند و بگویند که نگران من نباشند چون من حالم خوب است و هنوز به دنبال رویایم هستم.»

خداحافظی نجوا

اما در مقابل، نجوا خیلی نگران و به‌هم‌ریخته بود. تمام توان و جراتش را جمع کرد و از همسرش خواست تا به سوریه برگردد.

جواب داد: نجوا می‌خواهی بروی؟

– بله دوست دارم به سوریه نزد مادرم بروم.

–مطمئنی؟

– بله مایلم به سوریه بروم.

– موافقم نجوا، می‌توانی بروی.

اسامه در حالی که اندوه قلبش را درهم می‌فشرد پاسخ داد. بعد اضافه کرد: «دنبال کارهایت خواهم بود. کمتر از یک هفته خواهی رفت.»

اسامه خارج شد. دوباره برگشت تا بگوید: «نجوا، من هرگز تو را طلاق نمی‌دهم. اگر روزی شنیدی که تو را طلاق داده‌ام، ابدا باور نکن!»

ادامه دارد...

عکس: Gettyimages

کنترل جنوب شرق اوکراین بدون شلیک یک گلوله

پوتین «کریمه» را بلعید

شرق: همه چشم‌ها به کریمه دوخته شده است، جایی که پرچم‌های روس بر فراز ساختمان‌های دولتی به اهتزاز درآمده و نیروهای نظامی روس هم، همه‌جا دیده می‌شوند. تنها چندساعت پس از آنکه پارلمان روسیه مجوز استفاده از نیروهای نظامی روسیه را صادر کرد، نیروهای روس بدون شلیک حتی یک گلوله کنترل کریمه را به دست گرفتند. از دست نیروهای نظامی اوکراین هم هیچ کاری ساخته نبود و بنا به گزارش سی‌ان‌ان، نظامیان روس سه پایگاه نظامی این منطقه را تحت کنترل خود درآوردند. ناوگان دریای سیاه روسیه هم در این شبه‌جزیره مستقر است و آخرین گزارش‌ها بیانگر حضور دو زیردریایی روسیه در آب‌های کریمه است. سربازان روسیه همچنین حفاظت از ساختمان‌های اداری در این منطقه را در دست گرفته‌اند. این در حالی است که خبرگزاری رویترز از خلع سلاح نیروهای نظامی اوکراین در کریمه توسط نیروهای نظامی روسیه خبر داده است. اما خبرگزاری‌های روسی اینترفکس و ایتارتاس می‌گویند این نیروها به خواست خود و در همبستگی با دولت کریمه، اسلحه‌هایشان را تحویل داده و از مسوولیت‌های نظامی خود استعفا داده‌اند. اندکی پس از اعزام نیروهای روس به منطقه کریمه، الکساندر تورچینف، رییس‌جمهوری موقت اوکراین نیمه‌شب شنبه اعلام کرد به نیروهای مسلح این کشور دستور آماده‌باش کامل به‌دلیل تهدید تجاوز بالقوه داده است. اوکراین همچنین تمامی نیروهای ذخیره ارتش را به خدمت فراخوانده است. در همین حال، نخست‌وزیر اوکراین با تاکید بر آمادگی این کشور برای دفاع از حق حاکمیت خود، به روسیه هشدار داد تا نیروهایش را از اوکراین خارج کرده، به محل استقرار دایمی آنها بازگرداند و به مذاکره سیاسی بنشیند. آرسنی یاتسنیوک به روسیه هشدار داد که مداخله نظامی «منجر به جنگ و قطع روابط دو کشور خواهد شد.» از دیگر سو پارلمان اوکراین دیروز خواهان حضور ناظران بین‌المللی به منظور کمک به محافظت از نیروگاه‌های هسته‌ای آن کشور شد.

حمایت مردم از روسیه

همزمان برخی از معترضان حامی روسیه به تعدادی از مناطق تحت‌کنترل دولت در منطقه روس‌زبان شرق اوکراین حمله کرده و کنترل این مناطق را در دست گرفتند. برای بسیاری از اوکراینی‌ها هجوم نیروهای روس معنای آزادی دارد. مقامات امور مهاجرت روسیه هم از درخواست پناهندگی حدود ۱۴۳هزار اوکراینی طی دوهفته به این کشور خبر دادند و متعهد شدند که این درخواست‌ها را در کوتاهترین زمان ممکن اجرایی کنند. مردم این منطقه به لحاظ تاریخی، خود را روس می‌دانند. در سال ۱۹۵۴، کریمه بعد از ۱۷۱سال از سوی مسکو به اوکراین واگذار شد و از همین‌رو است که مردم کریمه اصالتا روسی و زبان آنها هم روس است. در همین حال اوکراین از رهبران آمریکا و بریتانیا برای حفظ امنیت درخواست کمک کرد. ناتو هم نشستی اضطراری درباره اوضاع اوکراین برگزار کرد. شورای امنیت سازمان ملل متحد هم عصر شنبه با برگزاری یک جلسه اضطراری اوضاع اوکراین را بررسی کرد. سفرای روسیه و کشورهای غربی در این جلسه یکدیگر را به مداخله در امور داخلی اوکراین متهم کردند.

تماس ۹۰ دقیقه‌ای پوتین و اوباما

تحولات منطقه کریمه و اعزام نیروهای روس به این منطقه واکنش تند دولتمردان آمریکایی را به‌دنبال داشت. کاخ سفید از گفت‌وگوی تلفنی اوباما با پوتین به مدت ۹۰دقیقه و ابراز نگرانی شدید درخصوص اقدام روسیه که آمریکا آن را نقض آشکار تمامیت‌ارضی و استقلال اوکراین نامید، خبر داد. اوباما روز شنبه در تماس تلفنی با همتای روس خود، از ولادیمیر پوتین خواست نیروهای نظامی خود در شبه‌جزیره کریمه را به پایگاه‌هایشان فرا بخواند و بر لزوم پرهیز روسیه از دخالت در امور داخلی اوکراین تاکید کرد. ولادیمیر پوتین نیز به باراک اوباما گفته است که روسیه حق دارد از منافع خود و شهروندان روس‌زبان دفاع کند. بر اساس بیانیه‌ای که همزمان به وسیله کاخ کرملین منتشر شد، پوتین گفته است شهروندان روسیه در اوکراین در معرض تهدیدات واقعی هستند. جان کری، وزیرامورخارجه آمریکا نیز در بیانیه‌ای ضمن محکوم‌کردن تحرکات نظامی روسیه در اوکراین، آن را خطری برای ثبات و صلح در این کشور و منطقه دانست. کری رفتار روسیه را مدل قرن نوزدهمی عنوان کرد. در همین حال آمریکا استقرار فوری ناظران بین‌المللی سازمان ملل و سازمان امنیت و همکاری اروپا در اوکراین را خواستار شد تا به توقف تشدید بحران در این کشور کمک کنند.

در جی- ۸ شرکت نمی‌کنیم

در تحولی دیگر مرتبط با بحران اوکراین، فرانسه خواستار تعلیق جلسات مقدماتی اجلاس جی- ۸ شد که قرار است در شهر سوچی روسیه برگزار شود. ایالات‌متحده آمریکا نیز اعلام کرد که در گفت‌وگوهای مقدماتی اجلاس آتی جی- ۸ شرکت نخواهد کرد. آمریکا، بریتانیا و کانادا هم اعلام کرده‌اند در گفت‌وگوهای مقدماتی اجلاس سران هشت کشور صنعتی که تابستان آینده در سوچی و به ریاست روسیه برگزار می‌شود شرکت نخواهند کرد.

گفت‌وگوی تلفنی پوتین و بان کی‌مون

کرملین دیروز اعلام کرد که ولادیمیر پوتین با بان کی‌مون گفت‌وگوی تلفنی انجام داده و در این گفت‌وگو تاکید کرده اگر روس‌زبان‌های مناطق شرقی اوکراین و کریمه مورد خشونت قرار گیرند، روسیه نمی‌تواند کنار بایستد و بر اساس قوانین بین‌المللی اقدامات لازم را انجام خواهد داد. از طرف دیگر دیمیتری مدودف، نخست‌وزیر روسیه نیز با آرسنی یاتسنیوک، نخست‌وزیر اوکراین گفت‌وگوی تلفنی انجام داد و بر تمایل روسیه برای حفظ روابط دوستانه و پایدار با اوکراین تاکید کرد. دفتر مطبوعاتی کرملین در این خصوص نیز گفت: طی این مکالمه تاکید شد که روسیه حق دارد منافع مشروع شهروندان و نیروهای نظامی روسیه مستقر در جمهوری خودمختار کریمه را حفظ کند.

نگاه بیرون

اوکراین و عکس‌های آینده

PROJECT SYNDICATE
A WORLD OF IDEAS

اخیرا تصاویر زیبایی از اوکراین دیده‌ایم: معترضان میدان استقلال که سه‌ماه مقاومت را تاب آوردند. ویکتور یانوکوویچ سرنگون شد و بانوی ویلچرسوار از زندان ظهور کرد تا صدای شکسته مردمش را رهبری کند! مبارزه مردم اوکراین تا سرنگونی حاکمان فاسد و ناعادل آن‌هم در زمانی که اعتماد به نفس مردم اروپا به‌شدت پایین آمده است، ارزش اساسی اروپا را زنده نگه داشت. حالا سوال این است که اروپایی‌ها درباره اوکراین چه‌کار باید کنند؟ از یک جنبه سقوط یانوکوویچ را می‌توان به‌مثابه ورود اوکراین به عصری جدید تفسیر کرد که در آن به‌شدت از روسیه احتراز می‌کند و در عوض به اروپا نزدیک می‌شود. ولی آنچه در اوکراین می‌گذرد فیلم هالیوودی با پایان خوش نیست. رهبران اروپا به جای اینکه برای پیروزی ارزش‌های اروپایی شادی کنند، باید به این درک برسند که اوکراین تا چه حد مستعد شکاف و ستیز میان نیروهای ژئوپلیتیک است که به‌راحتی می‌توانند آشوب‌برانگیز باشند. جغرافیای اوکراین به خودی خود مشوق چنین تفرقه‌ای است. در سال‌های ۱۹۲۳ و ۱۹۳۳، دو الی سه‌میلیون روسی به جنوب و شرق اوکراین مهاجرت کردند و از آن زمان اوکراین به لحاظ تبار و زبان دوتکه شده که نتایج آن اکنون رخ نموده است. حال با توجه به فساد همه‌گیر، الیگارش‌های نامردمی و در عین حال قدرتمند و احزاب ناکارآمد، خیلی واضح است که تلاش برای ایجاد سیستم سیاسی دموکراتیک‌تر در اوکراین تا این حد دشوار است، اما تنش‌ها در مرز اوکراین به پایان نمی‌رسد. دودستگی درونی اوکراین را در زمینه‌ای گسترده‌تر و در دوقطبی شرق- غرب باید دید. وقتی اعتراضات در کی‌یف آغاز شد، به نظر می‌رسید روسیه دست بالا را دارد و این پیام را داشت آمریکا که درگیر مسایل داخلی است، دیگر نمی‌تواند دستورالعمل جهانی صادر کند. در این معنی با رفتن یانوکوویچ این پیام هنوز تغییر نکرده است. به همین دلیل اتحادیه اروپا احتمالا می‌خواهد مسوولیت استراتژیک‌تری برعهده گیرد. در حالی که اروپا دقیقا نمی‌داند با اوکراین چه باید کند، تکلیف روسیه با آن کاملا مشخص است. روسیه به هیچ قیمتی نمی‌خواهد دریای‌سیاه را از دست بدهد. در عین حال جامعه جهانی به این نتیجه رسیده که اوکراین نباید محمل تناقض شرق و غرب شود. شاید اگر دوسوی درگیری (روسیه و اتحادیه اروپا) بر کشمکش‌های دیرین پافشاری کنند، عکس‌هایی که در آینده از اوکراین خواهیم دید به زیبایی قبلی‌ها نباشد.

حزب‌الله: سلیمان سره را از ناسره تشخیص نمی‌دهد

آماده‌باش سفارتخانه‌های اسراییل در سراسر جهان

«سلیمان سره را از ناسره تشخیص نمی‌دهد.» این واکنش حزب‌الله به سخنان رییس‌جمهوری لبنان است که معادله «ارتش، مردم و مقاومت» را معادله‌ای «پوشالی» خوانده بود. به گزارش ایسنا به نوشته روزنامه مصری الیوم‌السابع، تنش میان حزب‌الله و سلیمان پس از آن آغاز شد که میشل سلیمان، در دانشگاه الروح‌القدس، سخنانی ایراد کرد و در اشاره به معادله «ارتش، مردم و مقاومت» آن را معادله‌ای پوشالی خواند و گفت: معادلات پوشالی برای برقراری امنیت در لبنان سودی ندارد. رییس‌جمهوری لبنان در سخنان خود با بیان اینکه «سرزمین، مردم و ارزش‌های مشترک» اصول همیشگی لبنان است، خواهان عدم پایبندی به «معادلات پوشالی» شد. او معادله مورد تاکید حزب‌الله را مانع صدور بیانیه وزارتی لبنان (بیانیه بعبدا) دانست. بیانیه بعبدا منشوری است که جهت‌گیری و سیاست‌های کلی دولت لبنان در طول حکومتش را مشخص می‌کند. در پی این سخنان، حزب‌الله با صدور بیانیه کوتاهی اعلام کرد: با اینکه ما برای ریاست‌جمهوری احترام بسیار قایل هستیم اما سخنانی که از رییس‌جمهور شنیدیم باعث می‌شود به این باور برسیم که کاخ ریاست‌جمهوری در دوره باقیمانده از قدرتش باید بیشتر مراقب باشد، چراکه ساکن کاخ بعبدا (میشل سلیمان) به جایی رسیده که بین سره‌وناسره (پوشال و طلا) تشخیص قایل نمی‌شود. به دنبال این بیانیه حزب‌الله، رییس‌جمهوری لبنان نیز در صفحه شخصی خود در پایگاه اجتماعی توییتر نوشت: کاخ بعبدا نیازمند این است که مصوبه‌های توافق‌شده پیرامون بیانیه بعبدا از سوی همه به رسمیت شناخته شود. از دیگر سو و به‌دنبال حمله رژیم اسراییل به یکی از پایگاه‌های حزب الله، معاون دبیرکل حزب‌الله لبنان با بیان اینکه خطرات و تهدیدهای این رژیم علیه لبنان ادامه دارد، گفت: لبنان بدون مقاومت ارزشی ندارد و این کشور بدون مقاومت وجود نخواهد داشت. به گزارش ایسنا نعیم قاسم، گفت: حزب‌الله این امر را پذیرفت که اسراییل را به چالش بکشاند چراکه مقابله با اسراییل یک مقابله عادی و مرحله‌ای نیست و اسراییل می‌داند درصورتی که حماقت کند و به لبنان حمله کند چه بهایی خواهد پرداخت. در همین راستا روزنامه یدیعوت آحارونوت اعلام کرد که سفارتخانه‌های رژیم اسراییل در سراسر جهان به حالت آماده‌باش درآمده‌اند. به گزارش ایسنا این روزنامه درخصوص علت اعلام آماده‌باش در سفارتخانه‌های رژیم اسراییل در سراسر جهان تاکید کرد که این امر از هراس واکنش حزب‌الله لبنان به حمله اخیر این رژیم به پایگاهی در مرزهای لبنان با سوریه است. پیش‌تر حزب‌الله لبنان در واکنش به حمله اخیر جنگنده‌های رژیم اسراییل به یکی از پایگاه‌های این حزب تهدید کرد: مقاومت حمله اسراییل را بی‌جواب نخواهد گذاشت.

عکس روز

بازی کودکان آواره جنگی در اردوگاه سازمان ملل در جنوب سودان با یک چمدان خالی
عکس: Gettyimages

بریده اخبار

● **ترکیه:** پلیس استانبول و آنکارا برای متفرق‌کردن معترضان ضدفساد به استفاده از آب پرفشار و شلیک گاز اشک‌آور متوسل شد. این معترضان علیه تصمیم دفتر دادستان کل برای آزادی پنج متهم ردیف اول پرونده فساد مالی از زندان با قراردادن وثیقه‌ای به‌منظور عدم خروج از شهر به خیابان‌ها آمدند. **(ایسنا)**

● **کره‌شمالی:** کره‌شمالی ضمن انتقاد شدید از اظهارات وزیرامورخارجه آمریکا که در آن این کشور را یک «مکان شیطانی» نامیده و وضعیت حقوق بشرش را محکوم کرده، گفت: این اظهارات نشان می‌دهد که سیاست واشنگتن نسبت به پیونگ‌یانگ همچنان خصمانه است. **(یونهاپ)**

● **اسپانیا:** گروهک جدایی‌طلب «اتا» مستقر در منطقه باسک اسپانیا وعده داد همه سلاح‌هایش را تسلیم خواهد کرد. **(رویترز)**

● **سوریه:** بشار الجعفری نماینده دایم سوریه در سازمان‌ملل با بیان اینکه جهان باید بداند مساله ریاست‌جمهوری در سوریه یک امر داخلی است و نباید در آن دخالت کرد گفت: دولت سوریه آماده است تمام بندهای معاهده ژنو از جمله بند مربوط به تشکیل دولت انتقالی را مورد بررسی قرار دهد. **(ایسنا)**

● **برمه:** دولت میانمار (برمه) دو روز پس از تعطیل‌کردن فعالیت‌های سازمان پزشکان بدون مرز در آن کشور، اجازه داده که این سازمان به‌جز در ایالت راخین، به ارایه خدمات خود ادامه دهد. **(بی‌بی‌سی)**

● **چین:** چین، شورشیان جدایی‌طلب (سین کیانگ) در غرب آن کشور را متهم به حمله با چاقو به ایستگاه قطاری در کونمینگ در استان یون‌نان کرده است؛ حمله‌ای که دست‌کم ۲۹کشته برجای گذاشته است. **(رویترز)**

● **افغانستان:** مقامات زندان قندهار در جنوب افغانستان اعلام کردند ۱۲ طالب را بر اساس نامه‌ای که از اداره امنیت‌ملی این ولایت به آنها رسیده بود، رها کردند که بعدا معلوم شد این نامه جعلی بوده است. **(بی‌بی‌سی)**

● **تایلند:** تایلند دیروز شاهد برگزاری انتخابات دوباره در پنج استانی است که ماه گذشته میلادی با مداخله معترضان موفق به برگزاری انتخابات نشده بودند. مقامات تایلندی اعلام کردند که انتخابات به آرامی برگزار شد. **(رویترز)**

● **القاعده:** سلیمان ابوغیث داماد رهبر سابق القاعده به اتهام توطئه برای کشتار آمریکایی‌ها و حمایت از تروریسم، روز دوشنبه در نیویورک محاکمه می‌شود. **(خبرگزاری فرانسه)**

● **فلسطین:** نزدیک به ۶۰۰ نفر از اعضای جنبش فتح یک هفته پیش استعفای خود را به محمود عالول، عضو کمیته مرکزی این جنبش و مسوول سازماندهی و عزل و نصب در کمیته مرکزی تحویل دادند. **(ایسنا)**